

Üç ayların kendilerine mahsus bir tadı, bir şivesi vardır ki onları yılın diğer aylarından ayırır.. her ayın güzellik ve nefâsetinin zâhirî duygularımızla hissedilip yaşanmasına mukabil, bu müstesna zaman dilimi kalble ve bâtînî duygularla yaşanır. Bu aylarda gönül dünyalarına yönelen insanlar, iman ve iz'anlarından fışkıran ışıklarla eşyanın perde arkasını süze süze, duygularıyla, içinde ebedî bir ömür sürecekleri firdevslere uyanmış ve ulaşmış gibi olurlar. Onlar için bu aylardaki günler, geceler, hatta saatler ve dakikalar âdeta bir başka büyüyle gelir-geçer; gelip geçerken de derecesine göre herkese mutlaka bir şeyler fısıldar.

Bu aylarda zaman hep uhrevî renklerle tülленir.. insanlar tıpkı öbür âlemin sakinleriymişçesine mûnisleşir ve sırlı bir derinliğe ulaşırlar. Herkes kendi iç derinliklerinden olduğu gibi, varlığın sinelerinden de ukbâ buudlu bir şiiri dinler ve yığın yığın hülya ve hatıraların, beklenti ve rüyaların gurup ve tulû'larında dolaşır. Yer yer hüznölü, zaman zaman da neşeli tedaileriyle üç aylar, bize hem yitirilmiş bir Cennet'in hasretini hatırlatırlar hem de buğu buğu onu yeniden bulabileceğimiz ümidiyle bütün benliğimizi sararlar. Evet, hayatımızın her dakikasını ayrı bir saadet ve neşeye, ayrı bir gerilim ve hamleye çeviren bu günlerdeki hatıra ve tedailer, duygularımızı sessiz bir şiire, hayatlarımızı da sihirli bir güzelliğe çevirirler.

Biraz da üç aylardaki nurların gönüllere sinmesiyle sokaklardaki ışıklar, minarelerdeki mahyalar, her taraftaki ruhanî canlılık ve mabetlere koşan insanların simalarındaki letafetle dünyadakinden daha çok Cennet'teki zamanları hatırlatan bu nurefşan zaman dilimi, kadrini, kıymetini bilenlere ayrı ayrı lezzetler ve zevk-i ruhanîler sunar. Evet, o, imanı, İslâm'ı, mabedi ve ibadeti duyup anlayanları; marifet, muhabbet ve ledünnî hazlara açık olanları, değişik dalga boyundaki ışıklarının renkleri, latîf latîf esen havasının incelikleri, uğradığı herkesi büyüleyip geçen zamanın seslerinden toplanmış ve ruhları sarıp okşayan o sonsuz zevk meltemleriyle kucaklar hepimizi.

Hemen her sene zamanın bu altın dilimini idrak edince, âdeta, ötelerin ayn-ı hayat olan o sevimli, neşeli mavimtırak günlerine bir kere daha kavuşur gibi oluruz. Evet, bir kere daha gönül gözlerimizde her yan baharla tülленir.. her tarafta yeniden hayat köpürür.. dağ-bayır yeşerir ve renklerle kahkaha atar.. çiçekler raksa durur, bülbüller naralar yağıdırır.. ve duygular gülden, laleden alevlerini alıyor gibi olur. Öyle ki her yanda esen bu umumi hava gönüllerimizi bir mutluluk vaadiyle kaplar ve bize ne bilinmedik ne sezilmedik şeyler fısıldar. Hatta hayatları bedbinliğe, karamsarlığa kilitlenmiş insanlar bile bu semavî şehrâyinden nasiplerini alırlar. Hele günler, o ibadetle derinleşen saatlerini, hayatın gerçek mânâsını terennüm etmek için gönüller üstünde bir mızrap gibi hareket ettirdiğinde, kuş cıvıltıları safvetinde ve bir çocuk neşesi tadındaki ezan dakikalarının Cennet güzellikleri kadar tesirli ve bu güzelliklere meftun bir kalb gibi olgun ve dolgun ibadet saatlerinin, Hakk'ı muhatap alma ve Hakk'a muhatap olma mânâsıyla tüten zebercet duyguların zikir u fikirle sinelerimizi coşturan şiiri başlar.. başlar da, varlığın çehresindeki perdeler sıyrılır ve Hakk'a yakın olmanın o kendine mahsus, huzur ve itmi'nan dolu lezzetli, sımsıcak mavi dakikaları bizim olur. Günde beş, haftada lâakal otuz beş defa, âdeta bir nurdan helezon çevresinde dolaşır, gönüllerimizde miraç fırsatlarına erer ve hep insan-ı kâmil olmanın rüyalarıyla yaşarız.

Üç ayların başlangıcı, kamer birkaç gün önce zuhur etse de, rağbetlere açık inayetle tülленen bir perşembe akşamı "merhaba" der ve bir mızrap gibi gönüllerimize iner. Ulu günlere ve daha bir ulu güne akort olmaya teşne duygularımızı ilk defa uyarıp coşturan "Regâib" bir ses ve enstrüman denemesi gibidir. Yirmi küsur gün sonra gelecek olan Miraç ise, tam hazırlanmış ve gerilime geçmiş ruhlara için âdeta, semavî düşüncelerle, gök kapılarının gıcırıltılarıyla ve uhrevilik esintileriyle gelir. Berat bu tembihlerle uyanmış ve tetikte bekleyen sinelere kurtuluş

muştularıyla seslenir. Kadir gecesine gelince bu kadirşinas insanları, tasavvurlar üstü ve ancak bin aylık bir cehd ile elde edilebilecek feyiz ve bereketle kucaklar ve onları afv u mağfiret meltemleriyle sarar.

Üç ayların bu olabildiğince tatlı ve imrendiren sıcaklığı, imanlı gönüller için gece-gündüz demeden devam eder. Her gün bütün parlaklık ve canlılığıyla bereketlerini başımıza boşalttıktan sonra gidip ufka kapanınca, arkadan yepyeni, âsûde ve buğu buğu güzellikleriyle bir başka sabah tulû' eder.. gönüllerimizi dolduran, iç âlemlerimizde gizli gizli bir şeyler örgüleyen hüşyar gönüller için oldukça hülyalı bir sabah.

Recep ayının girmesiyle Rahmeti Sonsuz'a karşı dua, niyaz, hamd ü sena ve tam bir teyakkuzla hazırlığa geçen ruhlar, ayın sonuna doğru ötelere uyanmış gibi tam bir temaşa zevkine ererler.. ererler de hemen herkesin dili, edası, üslubu değişir ve çehrelerini bir heybet, bir haşyet ve bir ümit sevinci bürür. Herkes daha ziyade kalb diliyle konuşmaya başlar.. beşerî sertlikler daha bir yumuşar.. ve bunlar arasında bir hayli insan, miraç yapacakmışçasına bütün dünyevî ağırlıklarını atar ve âdeta ruh hiffetine ulaşır. Derken Hakk'a yönelmiş bu insanların gönüllerinden taşan nuraniyet ve simalarındaki rengârenk incelik en katı kalbleri dahi yumuşatacak ve rikkate getirecek ölçülere ulaşır.

Recep ayının girmesiyle, her zaman ayrı bir derinlikle tüllenen geceler, daha bir büyümlü hâl alır ve herkese ne dâhiyâne düşünceler ilham ederler. Hele, ondaki bu gecelerin ötelere açık menfezleri sayılan kutlu zaman parçaları, her zaman bize, gönüllerimize benzeyen emeller ve Cennet duygularıyla coşan hülyalar aşılırlar.. aşılır da, sonsuzluk arzularımızı kucaklar ve ruhlarımıza yeni yeni rüyaların kapılarını aralarlar. Hemen her gece benliğimizde uyukluyor gibi sessiz sessiz duran hislerimizi uyarır ve bize dünyadakinden daha derin saadet düşünceleri ilham ederler.

Kitaplarda "Şehrullâhi'l-Muazzam" diye geçen Şaban ayını, bütün varlığa ve benliğimize sinmiş bir lezzet gibi duyar ve gönüllerimizin ümide, beklentiye, uhrevî güzelliklere kaydığını hisseder gibi oluruz. O, gecesiyile-gündüzüyle, insana Ramazan besteli büyümlü bir musiki gibi tesir eder.. ve kendisine sığınanları semavî kollarıyla sarar.. bir anne şefkatiyle kucaklar ve onları rahmetin enginliklerinde dolaştırır. Onu kendi ruhuyla idrak edenler için, sanki zaman delinmiş de duygularımıza zamanüstü âlemlerden bir şeyler akıyor gibi olur. Öyle ki, herkes onun aydınlık dakikalarında ve onu duymanın enginliklerinde bir adım daha atsa, kendini, bir sihirli merdivene binip ötelere yürüyecekmiş sanır. Hemen her gün, her gece, her saat ve her dakika fıtratlarımızdaki gizli sonsuzluk arzusu ve ebediyet düşüncesiyle kimbilir kaç defa ötelere ihtiyacımızı hisseder ve bu Allah ayının araladığı menfezlerle emellerimizi temaşaya koşarız.

Derken sımsıcak, olabildiğince yumuşak ve hummalı dakikalarıyla Ramazan ufukta belirir.. vicdanlar teyakkuza geçer, bütün gönüller uyanır, bütün duygular coşar.. ve insanlar oluk oluk mabede akar; oradan da Rabbine yürür. Ramazan'ın gelmesiyle ruhunun rabitaları daha bir güçlenir.. uhrevî arzu ve emeller daha bir köpürür; köpürür ve duygular üzerine bir mızrap gibi inip kalkan bir Ramazan mülâhazası, inanmış sineleri aşkla, şevkle coşturur ve onların ruhlarında âdeta yangınlar meydana getirir. Denebilir ki Ramazan, senenin en nurlu, en içli, en tesirli, en lezzetli günleri ve ledünnî hayatımızın da en önemli bir iç dinamizmi olarak bütün benliğimize siner ve bize en uhrevî hazlar yaşatır. Çarşı-pazar ve sokakların görüntüsü ötelere ait duygularla köpürür. Minarelerin solukları gönüllerde Kur'ân hüznüyle yankılanır.. mabetler ışıktan fistanlara bürünür ve imanlı gönüllerin avazlarıyla inler. Evden mabede, mabetten mektebe her yerde Hakk'a yönelişin sevinç ve itmi'nânı yaşanır.. ibadetle şahlanan sineler, bütün güzelliklerini ortaya döker.. en mahrem çizgileriyle iç dünyalarından kopup gelen

aşklarını, şevklerini haykırırlar. Bu insanlar, güya “vuslata hazırlanın” emrini almış gibi her geceyi bir “şeb-i arûs” arefesi sayar ve her günü de engin bir vuslat duygusuyla geçirirler.

Evet, Ramazan’daki her seste bir başlangıç vaadi, her solukta bir kurtuluş ümidi nümâyândır. İftarlar, bize bir kısım sırlar fısıldar ve ufkumuzda büyük buluşmanın çağrışımlarıyla tülленirler.. teravihler ümit dünyamıza neler neler vaat ederler.. geceler, âdeta nazlı bir gelin edasıyla bize harem kapılarını aralar ve vâridâtın her türden dalga boyuyla ışık olur gönüllerimize akarlar.. imsaklar tıpkı vapur düdüğü, uçak sesi ve füze tarrakalarıyla tınlar ve Dost’a vuslat yolunda bir gece yolculuğunu salıklarlar... Nihayet upuzun bir gün, o tatlı buluşmanın telaşlı ama dikkatli, heyecanlı fakat ümitle dolu saatleriyle gelir her yanımızı sarar.

Ramazan’da hayat o kadar derin ve anlamlıdır ki konuşulan her söz, duyulan her ses insana, onun gönlünden fışkıran bir besteymiş gibi gelir; gelir de en tatlı nağmeler hâlinde duygularımız süzölmeye başlar. Her zaman ruhun bir tomurcuk gibi açılmasına ve benliğin derinliklerinde uyuyan duyguların uyanmasına vesile olan ve bizi en büyüleyici, en enfes hülyalar âleminde dolaştıran Ramazan, hepimizi ta iliklerimize kadar bir aşk u şevk ve bir vuslat ihtiyacıyla yoğurur ve gönüllerimize gerçek hayatın neşvesini duyurur.

Ramazan’da tam azığına alabilen herkes, burada elde ettiklerinin ötesinde, yürüdüğümüz bu nurlu fakat biraz buğulu yolun sonunda, hep özleyip durduğu bir ebedî saadetin var olduğunu anlar ve bütün benliğiyle O’na yönelir. Evet, her iftar ve her imsakta insan, kendine yepyeni bir vuslat kapısının aralandığını seziyor gibi olur ve iki adım ötede daha çaplı ve daha büyüleyici bir buluşma ihtiyaç ve ümidini duyar; duyar da bir tarafta gurbet ve yalnızlık, diğer tarafta da beklenti ve hülyalar onları daha engin bir büyü ile sarar ve hakiki aşkın derinliklerine çeker. Öyle ki, onların sinelerinin enginliklerinde olduğu gibi, mekânın sonsuzluğunda da her şeyin aşk etrafında cereyan ettiğini duyar ve kendilerinden geçerler. Kadın-erkek, genç-ihtiyar, zengin-fakir herkes, kendi idrak seviyesine göre, Ramazan’da önemli bir hazırlık dönemi yaşar; sonra da hiç bitmeyecek bir yol mülâhazasıyla hep Allah’a yürüyor gibi olurlar...